

Thiếp xin Chàng chờ bạc đầu!

* LÊ THẾ HIỂN

Trong khuê phòng, người vợ trẻ chẳng biết buồn là gì. Một ngày mùa Xuân, nàng ngưng trang điểm, bước lên lầu trên. Chợt nhìn thấy màu dương liễu bên đường, nàng mới hối hận sao lại cứ dục chàng lên đường tìm kiếm công danh.

Đấy là nội dung một bài thơ xưa, vắn vắn có bốn câu, trong văn học Trung Quốc còn truyền lại đến bây giờ.

*Khuê trung thiếu phụ bất tri sâu
Xuân nhật ngưng trang thượng thúy
lâu*

*Hối kiến mạch đầu dương liễu sắc
Hối giao phu tế mịch phong hầu.*

Ý thơ rất hay nên đã được hậu thế nhớ mãi.

*Nhưng đọc đi đọc lại mới thấy là:
Rằng hay thì thực là hay
Nghe ra ngâm đấng nuốt cay thế
nào!*

vì rõ ràng nhận ra người vợ trẻ chẳng yêu chồng tí nào cả mà chỉ muốn dùng chàng như một công cụ để "một bước lên bà" mà thôi!

Chàng đi xa mà nàng chẳng biết buồn là gì, vẫn nhớn nhác trong phòng trang điểm. Đến lúc nhìn thấy màu dương liễu mới bừng tỉnh nhận ra tuổi xuân đi qua nên hối hận đã dục chàng đi tìm công danh. Sao lại có người vợ vô tâm như thế được!

Lẽ dĩ nhiên trong đời thường, Trung Quốc không ít những nàng như nàng Phan Kim Liên trong Thủy Hử, nhưng những nàng như nàng Mạnh Khương cũng vô số!

Như vậy, nội dung bài thơ hẳn muốn nói lên một khía cạnh khác của đời thường chăng? Khía cạnh ấy đã được nữ sĩ Hồ Xuân Hương lớn tiếng

cổ vũ:

*Phó cho con Nguyễn Thị Đào
Nước trong leo lèo cấm sào đợi ai?
Thời cận đại, thi sĩ Vũ Hoàng
Chương cũng có một bài thơ rất đồng
cảm:*

*Duyên may vừa ảm chiếu
Thôi chàng đã chinh phu
Cầu vồng ngày tơ liễu
Roi ngựa ào gió thu
Quan hà mây phiêu diểu
Chấn gối mộng kỳ khu
Đêm đêm chàng có hiểu*

Ai khóc mòn non Vu

Bóng câu qua cửa gheo

Chờ ai hóa đá ru

Đình viên trắng lạnh lẽo

Khuê các lửa giam tù

Chẳng tu dành cũng như tu

Buổi can qua mấy chinh phu lại về.

Nhấn cho muôn thiếp phòng khuê

Ấn phong hầu xóa trắng thề như

chơi

Thế gian cừ hận bởi bởi

Lắm thay tình chẳng một đời nhớ

thương

Thi sĩ họ Vũ vì thương cảm người thiếu phụ "Khóc mòn non vu" khi xa chồng nên mới hỏi: Chờ ai hóa đá ru? Nếu thi sĩ gặp nàng thiếu phụ "bất tri sâu" thì thi sĩ đã chẳng đồng cảm mà hỏi như thế đâu!

Cũng nhìn màu dương liễu, tâm trạng người chinh phụ của Đặng Trần Côn (Bản chữ Hán) và Đoàn Thị Điểm (Bản chữ Nôm) lại khác hẳn:

Hồi thủ trường đê dương liễu sắc,

Hối giáo phu tế mịch phong hầu.

Bất thức ly gia thiên lý ngoại

Quân tâm hữu tự, thiếp tâm phàn?

(Đặng Trần Côn)

*Lúc ngoảnh lại trông màu dương
liều*

*Thà khuyên chàng đừng chịu tước
phong*

Chẳng hay muôn dặm ruổi rong

*Lòng chàng cũng có như lòng thiếp
chẳng?*

(Đoàn Thị Điểm)

Đọc những câu thơ trên, chúng ta thương cảm cả người đi xa lẫn người ngày đêm mong nhớ. Chàng vì nghĩa vụ với nước với non mà đành hy sinh tình riêng:

Chàng tuổi trẻ vốn giòng hào kiệt

*Xếp bút nghiên theo việc đao cung
với một ý chí sắt đá:*

*Thước gươm đã quyết chẳng dung
giặc trời*

Người vợ trẻ trong hoàn cảnh:

Duyên may vừa ảm chiếu

Thôi chàng đã chinh phu

đành ngâm nước mắt mà tiễn chồng. Biết chàng ra đi vì nghĩa lớn, nhưng làm sao tránh khỏi nỗi bịn rịn thương tình: "Bước đi một bước lại vin áo chàng."

Khác hẳn với nàng thiếu phụ "bất tri sâu", nàng thiếu phụ trong Chinh Phụ Ngâm chẳng còn thiết tha gì đến điểm trang làm đẹp nữa vì đã mất đối tượng: "Vắng chàng điểm phấn trang hồng với ai?" và cũng biết chắc chẳng chủ động nắm được thời gian xa cách, năm, mười, hai mươi năm hay chẳng bao giờ còn gặp lại nhau, nàng chinh phụ vẫn muốn cưỡng lại cái khát khe của thói thường xưa nay: vẫn tin rằng "giai nhân tự cổ như danh tướng, bất hứa nhân gian kiến bạc đầu", nàng vẫn tin tưởng mối tình của hai người luôn luôn tươi đẹp, trẻ trung mãi mãi:

*Thiếp xin chàng chớ bạc đầu
Thiếp thì giữ mãi lấy màu trẻ trung
Đẹp để làm sao, cao quý biết bao,
có những người vợ hậu phương như thế!*

Những người vợ đã đóng cả hai vai, trong lúc vắng chồng, làm tròn bốn phận làm dâu, thay chồng phụng dưỡng Bố Mẹ, thay chồng chăm nom dạy dỗ con cái:

*Lòng lão thân buồn khi tựa cửa
Miệng hài nhi chờ bữa mớm cơm
Ngọt bùi thiếp đỡ hiếu nam
Dạy con đèn sách thiếp làm phụ*

Thân

Tất cả chỉ với một mong mỗi giản dị, một ngày nào được đoàn tụ với chồng, sống lại những ngày hạnh phúc như xưa.

Sau cuộc biến dâu đổi đời 75, nhiều sĩ quan, viên chức của Việt Nam Cộng Hòa đã bị lừa vào các trại cải tạo, họ thành các tù nhân không có ngày về. Đúng là một thứ "tù mù" vì những người Cộng sản giam giữ họ đã tuyên bố " Bao giờ các anh tiến bộ các anh sẽ về!" Chính các người giam giữ cũng không đo được sự tiến bộ của họ, do đó họ còn có một tên gọi khác là "tù mù chữ" hay "tù RX" tức là tù rục rường.

Nhiều người bị chuyển từ miền Nam ra miền Bắc để cách ly họ với nhân dân miền Nam. Sau vài năm giam giữ ở miền Bắc họ được phép cho vợ con thăm nuôi.

Người Cộng Sản đe dọa họ: "Để xem vợ con các anh có ra thăm các anh không. Ngày xưa, các anh dùng quyền uy ép buộc hoặc mua chuộc các chị ấy làm vợ chứ có tình nghĩa gì mà thăm với nom."

Thế mà rồi các bà gồng gánh quà cáp và ra thăm chồng, thăm con.

Gặp lại vợ, người tù nghĩ đến thân mình, ngậm ngùi mà nhắn: Em cứ tự lo cho em đi, đừng mong chờ gì ở anh cả!

Những nàng Kim Liên của thời đại cũng có nhưng không nhiều. Đại bộ phận những người vợ cải tạo đã trước sau thủy chung như nàng chinh phụ bỏ hết phần son, tần tảo kiếm sống, phụng

dưỡng cha mẹ chồng, dạy dỗ con cái và nhất mực chờ chồng. Những người vợ này không khóc mơn non Vu mà chỉ cắn răng vượt mọi thử thách và cũng thâm nhủ:

*Thiếp xin chàng chớ bạc đầu
Thiếp thì giữ mãi lấy màu trẻ trung*

Các bà vợ biết chắc sống dưới chế độ mới với muôn vàn khắt khe o ép cả về tinh thần lẫn vật chất, hình hài chỉ ngày càng tiêu tụy đi với thời gian chứ làm sao mà giữ mãi được màu trẻ trung? Nhưng có điểm chắc chắn, hình hài đâu thay đổi, nhưng tinh thần thì vẫn vững vàng và trẻ trung chẳng gì lay chuyển nổi. Uy vũ bạo quyền chẳng làm sao khuất phục được cái tinh thần ấy. Cái tinh thần ấy được hun đúc bao đời từ thuở dựng nước. Nhờ tinh thần ấy mà những người chồng, người con an tâm lao vào đường tên mũi đạn, chịu đựng muôn vàn đau khổ, đứng thẳng lên tiến về phía trước, xứng đáng là những chàng trai đất Việt

Nhà thơ Cung Trầm Tưởng, một người tù RX, trong một bài thơ viết về người vợ tần tảo của mình có mấy câu gói ghém đầy đủ cái gương hy sinh vô bờ ấy như sau:

*Người tù cách trở trời xa
Hồn thơm yêu dấu về ta ngậm ngùi
Đất buồn khó có tình vui
Chát chua quen vị, ngọt bùi kiêng*

khem

*Chín mùa thua thiệt đời em
Gian truân chuyện kể nghìn đêm*

chưa vừa

*Đội nghìn nắng, gọi nghìn mưa
Gương em tiết phụ thời xưa chờ*

chồng.

Cái công của những người mẹ, người vợ như thế to quá, chẳng có gì có thể đo đếm được, chẳng có gì có thể đền đáp được, thôi thì trong muôn một chỉ còn một cách như nhà thơ đã thành thật bộc lộ:

*Đón em nguyên nghĩa vương tròn
Dù cho thân xác vẫn còn chia đôi
Mai sau ngủ gốc cây sồi
Làm thiên thu chiếc miếu ngồi thờ*

em

Đúng là "Đội nghìn nắng, gọi nghìn mưa", chỉ biết nói thế chứ chữ nghĩa nhân gian không diễn tả hết và đầy đủ cái công của một người mẹ, người vợ trong lúc quốc biến.

Những người mẹ, người vợ ấy thay chồng dạy dỗ con em khéo như thế nào mà các thế hệ thứ hai, thứ ba sống trong môi trường mới với một nếp sống mới một nền văn hóa mới chúng vẫn giữ được cái bản sắc dân tộc Việt Nam, tạo được sự nể trọng của các cộng đồng dân tộc khác.

Ngày Văn hóa Thế Giới tổ chức ở thành phố New York, nhìn hai em gái mặc áo dài cổ truyền đầu chít khăn hoàng hậu ngồi trên hai voi chiến, tay cầm trường kiếm dờ thẳng phía trước, thấy như hồn thiêng sông núi trở về qua Bà Trưng, Bà Triệu, oai hùng biết bao, cảm động biết bao! Thế hệ trẻ đã tiếp bước cha anh tiến về tương lai.

Tuổi trẻ ở nước ngoài đã học tập, thâm nhập được những kiến thức rất cao, nắm được những vị trí quan trọng trong chính quyền và trong các công ty lớn mà ngay người bản xứ cũng chỉ mơ đạt được như thế (Càng ngày càng nhiều các Thủ khoa, Á khoa gốc Việt trong các lễ tốt nghiệp Trung học và Đại học ở Hoa Kỳ cũng như ở nhiều nước khác.)

Cái yếu tố quan trọng hàng đầu mà các em ghi nhận như động lực thúc đẩy các em cố gắng vượt qua mọi khó khăn, thử thách để đạt được thành quả là sự chăm sóc và khích lệ của người mẹ.

Chính người mẹ là tấm gương sáng để các em noi theo, để vững tiến và thành công ở xứ người. Các bà mẹ là mảnh đất tốt để lớp trẻ như những cây tốt nảy nở đâm trổ ra hoa kết trái. Các em là tương lai của cộng đồng chúng ta, là hy vọng của dòng giống Việt.

Tương lai ấy, hy vọng ấy là công của các bà mẹ, bà vợ Việt Nam, lúc nào cũng tin tưởng và nhắn nhủ:

*Thiếp xin chàng chớ bạc đầu
Thiếp thì giữ mãi một màu trẻ trung*

* LÊ THẾ HIỂN